

impuls

September 2009

Tóch 300 nieuwe arbeidsplaatsen
in Zeeland! → 3

Met een extra impuls voor bio based economy

Reststof wordt grondstof → 4

Graan zaaien, worst oogsten → 6

De groene sportschool → 9

'Makkelijke antwoorden zijn er niet.'

2

Gerbert van der Wall

Column

Op 9-9-2009 was ik in Tholen op de Dag van de Duurzaamheid. Een inspirerende bijeenkomst. Zo was er de prikkelende presentatie van Guust Verpaalen van Phidelity. Hij introduceerde het 'drielenzenmodel', bestaande uit het 'ik' (de eigen verantwoordelijkheid), het 'wij' (cultuur, identiteit, samenwerkingsrelaties) en 'het' (het geheel van systemen en structuren van een organisatie). De drie slotvragen kwamen zeker binnen: heb IK er alles aan gedaan, hebben WE iedereen erbij betrokken en is HET op de lange termijn een goede beslissing?

Toen ik de dag voor Prinsjesdag naar het werk reed, moest ik met name aan die derde vraag denken. Alle topeconomen verzekeren ons dat het ergste nog moet komen. Indringend wordt gesproken over maatregelen om het tij te keren, zonder de rekening helemaal door te schuiven naar de toekomst. En ik dacht terug aan het voorbeeld van die indianenstam, die beslissingen baseert op het effect van die beslissing zeven generaties later. Dat kan leiden tot spannende discussies over wat er met de economie van Zeeland moet gebeuren. Makkelijke antwoorden zijn er niet. Ook niet op de vraag of we de krachten wel genoeg bundelen, of iedereen afzonderlijk wel het onderste uit de kan haalt. Na afloop sprak ik met twee leden van de Jongerenraad Tholen. Voelde het enthousiasme over hun project in Burkina Faso, waar een waterpomp en een groententuin worden aangelegd naast een school, zodat de kinderen daar zowel water kunnen halen als scholing kunnen volgen. Dat is slim combineren van verschillende functies en behoeften. Mogelijk gemaakt door jongeren in Zeeland die alles uit de kast halen, iedereen betrekken en zelf het voorbeeld geven. Ook zij zijn voor mij moderne, duurzame ondernemers!

signaleert
ontwikkelt
realiseert

Impuls legt en onderhoudt contacten.

Op stoom tegen de stroom in

Driehonderd nieuwe arbeidsplaatsen

3

Impuls heeft er na een korte opstartfase inmiddels ruim anderhalf jaar opzitten waarin door het Promotie en Acquisitieteam wervingsactiviteiten voor Zeeland werden ondernomen. In september 2009 kon worden vastgesteld, dat het resultaat heeft opgeleverd, zelfs tegen de stroom van de recessie in: elf bedrijven uit zeer diverse sectoren hebben zich in Zeeland gevestigd, waaronder De Valk Jachtmakelaardij, Ingenieursbureau Westenberg, Clajco Logistics en Hemi Winkelinrichting.

Dit heeft in totaal ruim 200 banen opgeleverd. Indirect betekent het werkgelegenheid voor zo'n 300 mensen. Ook de 'pijplijn' van nieuwe kansrijke acquisitiecontacten is goed gevuld. De komende maanden zullen hier zeker nog meer nieuwe vestigingen uitkomen.

Eén aanspreekpunt voor Zeeland
"Sinds de komst van Impuls is er één centraal aanspreekpunt voor bedrijven die meer willen weten over vestigingsmogelijkheden in Zeeland", vertelt Guido van Liefland, die samen met Mathieu Pasquier en Cindy Cats de afdeling Promotie & Acquisitie (P&A) van Impuls vormt. "Dat gemak, samen met de praktische en inhoudelijke ondersteuning die we ondernemers bieden, speelt zeker een rol bij de komst van die nieuwe bedrijven en bij de leads die we nu opvolgen."

Constant op pad
Mathieu Pasquier: "Eigenlijk zijn we constant op pad. Het draait in eerste instantie allemaal om contacten leggen en onderhouden. Dat doen we bijvoorbeeld

op internationale beurzen. We zijn vanuit de West-Brabantse ontwikkelingsmaatschappij Rewin gedetacheerd en maken gebruik van de ervaringen die Rewin in haar jarenlange bestaan heeft opgedaan. Er zijn diverse instrumenten ontwikkeld die ons dagelijks goede diensten bewijzen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Business Scope. Dat is een database met al het bedrijfsnonroerend goed in Zeeland. Verder zijn er allerhande studies en onderzoeken waarmee we de meerwaarde van onze regio kunnen aantonen en ook maken we gebruik van het netwerk van nationale en internationale makelaars, projectontwikkelaars, consultants en dergelijke."

Het P&A team begeleidt ondernemers die geïnteresseerd zijn in een vestiging in Zeeland. Mathieu: "We denken mee en assisteren bij bijvoorbeeld verguningsprocedures, fiscale aspecten en eventueel het aanvragen van subsidies. Ook maken we desgewenst een bouwkosten- en arbeidsmarktanalyse."

Geld uit Brussel
"Duidelijkheid over de bijzondere kansen die Zeeland hen biedt, dat is belangrijk voor alle potentiële vestigers, uit welk land ze ook komen", benadrukt Guido. "Voor het ene bedrijf zijn kosten het motief, voor een ander de kwaliteit van het wonen of de nabijheid van de haven. We promoten de regio zelfs tot in Azië, mede dankzij financiële steun die we vanuit Brussel ontvangen. Ook de EU ziet in dat Zeeland belangrijke economische kansen biedt. De eerste delegaties van Aziatische ondernemers hebben Zeeland inmiddels bezocht."

↑
Mathieu Pasquier en Guido van Liefland

4

Impuls legt het cement

Een extra impuls voor bio based economy

Nog niet zo heel lang geleden was de hele aardbol bio-based. Maar er was niemand die erbij stilstond. De mensen gooiden gewoon niks weg van hun moeizaam gevangen hert of vis, of hun met zorg verbouwde planten. Ze keken wel uit. En áls ze iets over hadden, gaven ze het door aan een specialist in de stam die er dan iets nuttigs van maakte. Dat het weken kon duren voor ze een mammoet helemaal hadden gedemonteerd, was geen punt. Tijd telde alleen in de race tegen de jaargetijden. Simpel.

Anno 2009 is alles veel gecompliceerder. De industrie produceert op grote schaal en gebruikt daarbij vooral snelle processen, want tijd is geld. Niemand is nog zelfvoorzienend. Er zijn alleen nog maar specialisten - in de industrie en in de kennisinstellingen - en consumenten. De uitstoot van al dan niet waardevolle restproducten leidt daarnaast tot diverse problemen: klimaatproblemen, eindige voorraden en hoge prijzen van fossiele brandstoffen, sociaal economische instabiliteit, erosie en uitputting van vruchtbaar land. Terugkeer naar een bio based economy (BBE) is niet alleen noodzaak maar betekent ook kansen voor economische ontwikkeling. Zeeland wil daarbij op de eerste rang zitten.

Gijsbrecht Gunter (Impuls): "Door de haast en het gebrek aan kennis over processen in andere sectoren, gaan veel hoogwaardige stoffen verloren. Ze worden gedumpt, of verbrand zonder energierugwinning. De oermens zou die verspilling onbegrijpelijk vinden. Door de korte communicatielijnen met de specialisten wist-ie wat je met alle restproducten kon doen.

Precies dáár ligt de uitdaging voor de verwerkelijking van een bio based economy: eerst weer ontdekken wat anderen kunnen gebruiken, én wat ze ervoor willen betalen. Het vernuft, de nieuwsgierigheid en handelsgeest van de mens doen dan de rest. In Zeeland maken we hier nu een goede start mee. We hebben de ambitie om dé bio based regio van Europa te worden."

Buitenpel buitenspel!

Een eenvoudig voorbeeld ter verduidelijking: de ui. Komt het land af met loof, wortels en een stevige pel; allemaal ongewenst door de consument. De tranen springen in je ogen als je bedenkt dat driekwart van de originele plant wordt weggegooid. De aldus direct buitenspel gezette buitenpel bevat echter wél flink wat gezonde (lees: waardevolle) anti-oxidanten en een mooie gele kleurstof! Loof en wortels kunnen als energiebron of voor andere toepassingen worden benut, liefst zo dicht mogelijk bij de akker.

Gijsbrecht: "Door de moeite te nemen reststoffen te verzamelen en ze slim te verkopen kan de Zeeuwse boer van de eenentwintigste eeuw op lange termijn veel meer rendement maken. Dit simpele principe geldt voor de gehele industrie: kijk om je heen wat de ander nodig heeft, ga verbindingen aan buiten je eigen gezichtsveld."

Laurens Meijering (Impuls): "BBE is absoluut geen geitenwollensokken onderwerp. De wereldwijde transitie is harde noodzaak en vindt dus plaats. Het biedt degenen die technisch en commercieel op tijd inhaken, ongekende perspectieven. Voor Zeeland liggen er uitstekende kansen."

Zeer veel Zeeuwse kansen

↓ Laurens Meijering

5

“Ten eerste: de pioniersgeest en innovatieve insteek van veel Zeeuwse ondernemers kunnen een essentiële rol spelen bij het vinden van technologische oplossingen voor wereldwijde BBE uitdagingen. Nummer twee: we zien als ontwikkelingsmaatschappij grote mogelijkheden om reststromen regionaal te koppelen zodat we als regio zo weinig mogelijk verspillen. We hebben gesprekken gehad met tientallen bedrijven, die met elkaar Bio Based Business zouden kunnen ontwikkelen. Een voorbeeld van zo'n project is het onderzoek naar een Energy Conversion Park. In deze ECP's kunnen regionaal beschikbare biomassaströmen van verschillende bedrijven economisch rendabel worden omgezet in energie of andere nuttige producten. In Brabant, Zeeland en Vlaanderen worden vijf pilots ontwikkeld, waar op termijn ECP's kunnen worden gedemonstreerd.”

Ten derde: biomassa in de havens

“Ook de overheid ziet Zeeland als kansrijk”, vervolgt Gijsbrecht. “Dat bleek onlangs bij het werkbezoek van SER voorzitter Rinnooy Kan. De net opgerichte Provinciale SER gaat bio based industrie bovendien als één van de drie eerste onderzoeksthema's oppakken. Den Haag zoekt naar een regio waar het zwaartepunt voor BBE kan komen te liggen. Zeeland heeft met name goede kaarten wat betreft biomassa-overslag: open water, ruimte, logistieke organisatie. “

Biomassa is een hoeveelheid organische restproducten, die een brand- of grondstof kunnen vormen. Het is CO₂ neutraal want bij verbranding komt alleen de CO₂ vrij die de planten recentelijk hebben onttrokken. Er woedt al een tijdje een grote discussie over bio-

massa. Het zou - om het rendabel te maken - hoofdzakelijk uit schoon plantaardig afval moeten bestaan. Een van de nieuwste technieken is bijvoorbeeld pyrolyse, waarbij gemengd organisch afval (dus ook dierlijk) wordt gekraakt tot olie.

Laurens: “Je bootst dan eigenlijk het proces van miljoenen jaren na. Helaas wordt de doorontwikkeling in de pilotfase veelal bemoeilijkt door gebrek aan subsidies. Maar als de olieprijs de pan gaan uitrijzen, zal de industrie op dit terrein meer perspectief krijgen. Het laten draaien van krakers en energiecentrales op biomassa is bijvoorbeeld technisch nu al mogelijk. De kweek en het gebruik van biomassa, in welke vorm dan ook, heeft wel een zeer groot volume nodig. Daar kan Zeeland met zijn havens en logistieke infrastructuur een voortrekkersrol spelen. “

De Zeeuwse ambities op het gebied van BBE zijn dus groot. Gijsbrecht: “Hoewel de recessie zaken wat heeft geremd, worden de contouren van de eerste projecten en resultaten zichtbaar. Voorbeelden zijn: de samenwerking tussen Nederland en België in de pilotplant en trainingscentrum Bio Base Europe, de Biomassa Unie, de bio-energiecentrale Groene Poort en het feit dat EPZ de komende jaren twintig procent biomassa gaat bijstoken. Thermphos in Vlissingen gebruikt nu al rioolslib als grondstof van fosfaten en bij Sluiskil gaat een deel van de CO₂ van Yara de glastuinbouwkassen in. Ook op het gebied van algenteelt, bijvoorbeeld voor biobrandstof of pigmenten, kan Zeeland, dankzij klimaat en lage grondprijzen, een streepje voor hebben.”

6

Graan zaaien, worst oogsten!

Een extra impuls voor bio based economy

We kunnen alleen maar raden naar het aantal worstjes, spare ribs en dergelijke dat de afgelopen zomermaanden is verzvolgen. Waarschijnlijk denken we over twintig jaar er nog eens weemoedig aan terug. Een barbecue anno 2029 zal er namelijk héél anders uitzien. Dan zullen eerder plantaardige eiwitproducten, gewonnen uit graan, lupine, bonen en dergelijke, op de grill liggen. Worst oogsten wordt zo in feite heel gewoon. Als het aan het eiwittransitie-team van Impuls ligt, gaat Zeeland in dit nog ietwat onwerkelijke proces een belangrijke rol spelen.

Een gemiddelde Nederlander eet per jaar nu nog ongeveer 86 kilo vlees, maar dit dierlijk eiwit wordt in de toekomst een duur luxe product. Per kilo vlees is ongeveer vijf kilo veevoer nodig - plantaardig eiwit. Eiwittransitie betekent eenvoudig: eet de plantaardige eiwitten gewoon direct zelf, dus zonder dat er een dier tussen zit. Het is een proces waarover, net als bio based economy, wereldwijd wordt nagedacht. Zeeland, als agrarisch georiënteerde streek met tal van agro-experts, wil ook hier vooraan staan. Impuls (Arie van der Maas, Carola Helmendach, Laurens Meijering en Gijsbrecht Gunter) werkt aan de kansen voor Zeeland. Carola (Projectbureau Zeeland) won deze maand de landelijke MVO-trofee. De jury zag in Projectbureau Zeeland een nieuw soort bedrijf: een duurzame projectontwikkelaar. Zo'n project is het Impuls rapport 'De eiwittransitie begint in Zeeland'.

Verloren voedingswaarde

Carola: "In de VS wordt jaarlijks ruim 150 miljoen ton plantaardig eiwitten aan de veestapel gevoerd en dit

levert nog geen dertig miljoen ton vlees op. Meer dan driekwart van de wereldwijde sojaproductie wordt in diervoeder verwerkt. In de omzetting naar vlees gaat dus het grootste deel van de voedingswaarde verloren. De vraag is hoe lang dit nog door kan gaan, gezien de groeiende wereldbevolking en het groeiend welvaart-peil in andere delen van de wereld."

Prominent probleem

Arie vervolgt: "Het is een prominent probleem, dat belangrijke kansen biedt voor de teelt van plantaardige eiwitten. Hetzij als veevoer, hetzij voor directe menselijke consumptie. Ook de Zeeuwse akkerbouw kan hiervan profiteren. Ons klimaat in combinatie met de zeer vruchtbare landbouwgrond, is er uitermate geschikt voor. Ook hebben we veel expertise in huis. Met deze uitgangspunten is Impuls op zoek gegaan naar een concept dat aansluit bij de huidige landbouwpraktijk en agro & food industrie en inspeelt op toekomstige mondiale ontwikkelingen."

Soja en zaaizaad uit Zeeland

Carola: "In Zeeland kan worden ingezet op het geheel of deels vervangen van de soja, die als veevoer wordt gebruikt voor de vleesveehouderij. Gezien de discussie die de soja-import oproept, is het interessant om een alternatief te bieden van Zeeuwse bodem. Verder is Zeeland altijd sterk geweest in zaaizaadvermeerdering. Door kennis en klimaat te benutten kunnen we toegevoegde waarde realiseren. Wanneer duidelijk is welke gewassen voldoende marktpotentieel hebben, kan de Zeeuwse landbouw zich richten op veredeling van gewassen en de vermeerdering van zaaizaad."

Impuls heeft verder gezocht naar mogelijkheden om eiwitten te onttrekken aan agro & food nevenstromen zodat deze niet 'van het land' hoeven te komen. Vooral nevenstromen uit de plantverwerkende industrie bevatten vaak nog substantiële eiwitfracties. Arie: "De opwerking van de eiwitfractie uit deze nevenstromen kan het tekort op de eiwitmarkt aanvullen en bijdragen aan duurzamere productiemethoden.

Momenteel loopt er een project waarbij in samenwerking met PRI-Wageningen in kaart wordt gebracht welke reststromen beschikbaar zijn in Zeeland. Vervolgens zal worden gezocht naar toepassingsmogelijkheden van de specifieke eiwitfractie."

Meatless

Naast het efficiënter omgaan met bestaande eiwitbronnen voor veevoer, wordt naarstig gezocht naar écht smakelijke vleesvervangers. Carola: "Een belangrijke hindernis voor het aanbieden van plantaardige eiwitten in plaats van dierlijke, is dat de consument niet zonder meer wil overschakelen, ondanks de goede argumenten die er voor aan te voeren zijn: het is gezonder en beter voor de lijn, er wordt minder land, water en energie gebruikt en er is minder CO₂ uitstoot. Er bestaan al vele 'vleesvervangers', die verkrijgbaar zijn in alle supermarkten. De meningen erover lopen uiteen. Het voelt en smaakt meestal toch anders aan dan vlees."

Het bedrijf Meatless uit Goes heeft een handige manier gevonden om de consument lekker te maken, op een duurzame manier. Meatless is een vezel gemaakt van Zeeuwse granen en peulvruchten, die puur kan worden gegeten of gemengd met vlees (Meatlight). Zo

ontstaat een smakelijk, caloriearm product. Meatless is ervan overtuigd dat eetgewoonten van de mens moeilijk te veranderen zijn. Maar in de samenstelling van het dieet zijn wel aanpassingen mogelijk. Met Meatlight gehakt kan bijvoorbeeld het gehalte aan verzadigd vet in een gehaktbal aanzienlijk gereduceerd worden zonder dat je er iets van proeft. De gehaktbal blijft er hetzelfde uitzien, is net zo groot en de consument hoeft daardoor zijn eetpatroon niet te veranderen.

Consumentenpilot

Eind augustus bracht Meatless in Zeeland een aantal producten op de markt. Van augustus tot en met oktober loopt in de vijf vestigingen van Agrimarkt in Zuid West Nederland een consumentenpilot die mede werd gerealiseerd door Impuls, het ministerie van LNV, de Rabobank, KNHM en het LEI, verbonden aan de Wageningen Universiteit. Zeeuwse studenten van LEI ondervragen o.l.v. het LEI een aantal consumenten over de nieuwe producten. Alle gegevens van deze pilot gaan naar het Ministerie van LNV, dat grote belangstelling heeft voor deze ontwikkelingen. Dat blijkt wel uit het feit dat minister Gerda Verburg op 31 augustus zelf een kijkje kwam nemen bij Agrimarkt in Goes.

Minister Verburg: "Dit is een goed initiatief dat past in ons beleid om voedsel te verduurzamen, zowel voor consumenten als voor producenten. Deze producten zijn lekker, gezonder en bovendien duurzaam. Dat is een smakelijke combinatie!"

7

signaleert ontwikkelt realiseert

Impuls heeft veel deuren voor me geopend.

8

Azië is de toekomst

Laten zien wat Zeeland in huis heeft!

 Impuls
signaleert
ontwikkelt
realiseert

“Zeeland moet sterker in beweging komen, heren der het stof van zich afslaan”, vindt ondernemer Ardian Lekaj. “We hebben zoveel te bieden, maar met bescheidenheid kom je niet in business. We moeten vooral Aziatische ondernemers goed laten zien wat Zeeland in huis heeft, anders missen we de boot. Azië is echt de toekomst van de wereldeconomie. Impuls en Rewin zijn hier gelukkig volop al mee bezig. Ze profileren ons ter plekke ook als een groter geheel: Zuidwest Nederland. Ik vind dat een goede zaak, want samen zijn we een sterkere speler.”

Verandering, dynamiek, flexibiliteit; die woorden vormen de rode draad in het leven van Ardian Lekaj. De Albanese diplomatenzoon streed twintig jaar geleden als studentenleider voor een betere toekomst van zijn land. Hij moest vluchten en kwam uiteindelijk in Zeeuws-Vlaanderen terecht. “Ik was afgestudeerd, maar heb hier de eerste jaren werkelijk álles aangepakt. Schoonmaken, kozijnen monteren, werken in de industrie. Ondertussen leerde ik de taal en het land kennen. Sinds twee jaar werk ik fulltime voor mezelf.”

Ardian is getrouwd met een Nederlandse, vader van drie zonen en woont in Terneuzen: volledig thuis in Zeeland, ook als ondernemer. Hij is nu eigenaar van Zeeland Service, een bedrijf dat diensten levert aan Aprolog. Dit is een joint venture tussen TBP Electronics en Nova Natie. Aprolog is actief in logistiek en supply chain management voor electronicabedrijven. Het gaat daarbij met name om technologie die met

duurzame energie verband houdt, zoals zonnepanelen, windturbines en bio-energie. TBP heeft vestigingen in Geel (Vlaanderen) en Dirksland, Nova Natie is gevestigd in Antwerpen, Rotterdam en Zeebrugge. In totaal werken er bij beide bedrijven bijna 1300 mensen.

Kansen voor duurzame energie

Als ondernemer die steeds zijn blik wil verruimen, heeft hij nauwe contacten met Impuls. “Ik maak gebruik van hun kennis, netwerk en ervaring. Ze denken met me mee, hebben me echt een extra impuls gegeven. Dat is zeer welkom in de huidige economische situatie. De recessie zie ik als een gelegenheid om orde op zaken te stellen, goed te bekijken waar je krachten liggen. Het herstel komt, en dan moet je er klaar voor zijn. In dat kader heb ik deelgenomen aan de handelsmissie naar China die door de regio Zuidwest Nederland werd georganiseerd in april van dit jaar. Daar ging een wereld voor me open. Er zijn ongelofelijk veel Chinese ondernemers die vaste voet aan de Europese wal zoeken. Ze willen productielocaties met goede verbindingen over water, weg en spoor, waar distributiecentra hun spullen landinwaarts kunnen brengen. Daar komt mijn bedrijf en Zeeland in beeld. Ik kwam in contact met een ondernemer die hier wellicht zonnepanelen zal gaan produceren, de gesprekken lopen nog. Duurzame energie is naar mijn mening dé sector waar voor Zuidwest Nederland extra mogelijkheden inzitten.”

“Aprolog is een world class company. Ik ben blij dat Impuls dat op de juiste manier buiten Zeeland communiceert. Het is nu aan ons, ondernemers, om er meer werk van te maken”, besluit Ardian.

Ze kunnen niet zonder ons!

De verborgen kracht van Impuls

9

In dit derde magazine onthullen we de verborgen kracht van Impuls. De medewerkers worden op allerlei manieren enthousiast ondersteund door drie dames, die werkelijk van alle markten thuis zijn: Els Brouwer, Nicole Jansen en Cindy Cats.

Secretariaat, administratie, office management... Hoe hun werk wordt genoemd, daar kunnen ze zich niet zo mee bezig houden: duidelijk het no-nonsense gevoel van Impuls. Feit is dat ze enorm worden gewaardeerd; dit drietal dat héél veel regelt, vastlegt, en vooral: in de gaten houdt.

Els: rots in de branding

Cindy werkt voor Promotie & Acquisitie, maar verricht ook andere hand- en spandiensten. Nicole doet er allerlei financiële kunsten bij. En op de functieomschrijving van Els staat 'office manager'. Een verdiende titel, want Els heeft er al heel wat werkzame jaartjes opzitten. De geboren Haagse, die in 1985 in Zeeland belandde, werkte bij verschillende bedrijven en uiteindelijk bij de KvK. Toen Impuls in zicht kwam, werd ze gevraagd om te assisteren bij de opzet van de organisatie. Dit heeft zij gedaan samen met Koos de Vos en Gerbert van der Wal. Dat betekende een tijdje 's ochtends KvK en 's middags Impuls. Eind vorig jaar ging ze bij de KvK met pensioen, in oktober wordt ze 66. "Ik blijf nog tot eind 2010 parttime bij Impuls, omdat het zulk leuk werk is, met fijne collega's. Het zijn allemaal open, innovatieve mensen, hele harde werkers. Soms is er stress, maar ik probeer vanuit mijn ervaring wat rust over te brengen."

Van Olivetti tot PowerPoint, Els leerde overal mee werken. "Het interesseerde me allemaal enorm. Daarom volgde ik privé veel cursussen."

Cindy: snelle regelaar

"Els heeft natuurlijk alles al eens meegemaakt", vervolgt Cindy Cats (24). "Zitten wij naar moeilijke oplossingen te zoeken, zegt ze kalmpjes: waarom doe je het niet gewoon simpel zó? Heel leerzaam zo te kunnen werken. Ikzelf ben er sinds 1 januari. Ik ondersteun Mathieu Pasquier en Guido van Liefland op de afdeling Promotie & Acquisitie en assisteer ook bij de opzet van beurzen en evenementen. Verder houd ik de informatie over bedrijfshuisvesting op de Impuls website bij, verzorg maandelijks de nieuwsbrief en regel wat op mijn weg komt. Ook de plaatsing van het eerste billboard langs de A58 is onlangs gerealiseerd."

Nicole: goed met cijfers

Toen Nicole Jansen-Quack (34) nog bij de KvK werkte, deed ze al een tijdje de financiële administratie voor Impuls. Ze veranderde van baan, maar dit bleek niet helemaal aan haar verwachtingen te voldoen. Op 1 januari 2009 trad Nicole in dienst bij Impuls. "Geweldig", zegt ze. "Ik kende Impuls natuurlijk goed en Els zelfs al tien jaar, dus het was allemaal vertrouwd. Nu werk ik met veel grotere zelfstandigheid dan in mijn vorige banen, doe verbeteringsvoorstellen, heb het prima naar mijn zin. Ik ben verantwoordelijk voor onder andere de financiële- en projectadministratie en ben daarnaast inzetbaar voor het secretariaat."

10

Een groene sportschool

Duurzaam idee denktank-jongeren

Een groene sportschool. Wat is dat? U zult begrijpen dat dit magazine niet ingaat op favoriete interieurkleuren, maar dat het gaat om een initiatief op het gebied van duurzame ontwikkeling. Een groep Zeeuwse jongeren bedacht een CO₂ neutrale sportschool waar energie door de bewegende fitnessapparaten wordt gegenereerd én kan worden gebruikt.

Joost de Goffau, Anthony Visscher, Pieter Wisse, David van Berlo, Silvan Licher, Harold van de Velde en Ton Boers wonnen in juni de Impuls Junior Innovation Award met dit energieke idee. De prijs was onderdeel van een wedstrijd rondom het thema duurzame ontwikkeling van de jongerendenktank van JouwZeeland.nl, een initiatief van de Provincie Zeeland. "Het idee is niet zo ingewikkeld", zegt Harold (19). "Bij het sporten loop je op zo'n lopende band, je roeit of fietst, en door die beweging zou je met een dynamo energie kunnen opwekken."

Joost (16): "Vervolgens ga je die energie slim benutten, bijvoorbeeld direct terugleiden, want de meeste fitnessapparaten hebben zelf stroom nodig. Of het kan in een centrale accu worden opgeslagen. Als een groep mensen een uurtje aan het 'spinnen' is kun je heel wat energie opwekken!"

"Zo kan een sportschool dus CO₂ neutraal worden", vervolgt Ton (19). "Dat is op zich natuurlijk geweldig, maar jongeren zouden het ook leuk vinden om korting op hun abonnement te krijgen voor de hoeveelheid energie die ze bij elkaar sporten."

De prijs leverde het vijftal flink wat publiciteit en 2.500 euro op, waarmee ze hun ideeën voor de groene

sportschool verder kunnen concretiseren. Ook krijgen de jongeren begeleiding door de Hogeschool Zeeland en Impuls.

Tijdens een eerste workshop bij Impuls gaf Arie van der Maas de jongeren uitleg over de stappen die je moet nemen om tot een goed projectresultaat te komen. Collega Rutger van der Male vertelde over de opbouw van een businessplan. "Het duidelijk omschrijven van de echte kansen van de groene sportschool leverde wat discussie op", zegt Arie. "Al pratende bleek dat het achterliggende doel is bewustwording onder de Zeeuwse jeugd te creëren. Het ontwikkelen van een innovatieve duurzame sportschool is een concrete activiteit die daaraan bijdraagt."

Ton: "Wij denken dat dit vooral tot stand kan komen door zoveel mogelijk jongeren in te schakelen bij de ontwikkeling van een mogelijke groene sportschool. Het plan van aanpak hiervoor werd tijdens de workshop steeds duidelijker."

Werkpakketten

"Het project zal waarschijnlijk worden opgedeeld in verschillende werkpakketten, waaronder techniek, energie, marketing en communicatie, bedrijfsplan, enzovoorts", vervolgt Rutger. "Die kunnen we dan wellicht neerleggen bij de HZ, de ROC's en eventueel middelbare scholen. Groepen scholieren zouden dan, misschien in de vorm van een wedstrijd, een pakket kunnen uitwerken in het kader van hun opleiding. Een overkoepelend projectteam kan de verschillende werkpakketten aansturen en samenvoegen."

Rutger van der Male

Rutger van der Male (32) is sinds 1 augustus in dienst als Projectmanager Industrie, Logistiek & Maintenance. Rutger neemt de taken van Aart Bos over, die Impuls per 1 juli heeft verlaten.

Hij heeft een technische achtergrond (TU Delft) en een MBA, is getrouwd en vader van een dochtertje. Rutger werkte voorheen via een projectbureau aan technische projecten in de procesindustrie. Hij heeft zin in zijn nieuwe uitdaging: "Concrete zaken realiseren, samen met nieuwe of bestaande ondernemers, dat is wat ik wil gaan doen. Ik ben al bezig met verschillende projecten die ernaar streven bedrijven met elkaar in verbinding te brengen, te clusteren en hun goederenstromen efficiënter te laten verlopen. Een mooie insteek, want niemand heeft iets aan halfllege vrachtauto's. Verder ben ik betrokken bij de verdere voortgang van het Maintenance Valuepark Terneuzen. Ook werk ik aan verschillende plannen waardoor zowel de maritieme maintenancesector als de traditionele maakindustrie een impuls krijgen."

Verder heeft Rutger in zijn eerste Impulsweken meegewerkt aan door Impuls gefaciliteerde de workshops voor de Zeeuwse jongeren die een 'groene sport-school' hebben bedacht, zie ook pagina 10 in dit magazine.

↓ rvandermale@impulszeeland.nl / 06 22 332 322

Regiotruuk van start

Op vrijdag 25 september gaf Gedeputeerde Marten Wiersma aan de dijk bij Hoofdplaat het startsein voor de Regiotruuk. De Regiotruuk is van het Interregio Food Centre uit Kapelle, dat verbonden is met het Netwerk Lekker Zeeuws waartoe Impuls het initiatief nam. De opvallende vrachtauto, mét keuken, zal Zeeuwse regioproducten gaan promoten.

Een goede indruk door Impressie 2008

Onlangs bracht Impuls een fraai boekje uit, dat een impressie geeft van de activiteiten en resultaten van het afgelopen jaar. 2008 was het jaar waarin Impuls, na de oprichting eind 2007, écht uit de startblokken kwam. De concrete resultaten worden steeds duidelijker. In het boekje wordt bijvoorbeeld verteld over het Internationaal Experiencecentrum Deltatechnologie, waarvan een artist impression op de omslag te zien is.

Verder is er onder andere informatie over gebiedsontwikkeling in Yerseke, het Vitaliteit & Wellness programma, Promotie & Acquisitie, Agro Complex Zeeland, InnoGo!, duurzaamheidsprojecten en World Class Maintenance.

Impressie 2008 is verkrijgbaar via Els Brouwer.
↑ ebrouwer@impulszeeland.nl

Borrel op Contacta

Wilt u netwerken, praten over kansen in deze economisch uitdagende tijden, of gewoon persoonlijk kennis maken met enkele Impuls medewerkers? Kom dan naar de Ondernemershuisborrel tijdens de Contacta, op 13 oktober van 19 tot 21 uur.

Factfinding trip voor Vlaamse bedrijven

Zeeland en Vlaanderen hebben vanuit een boeiende historie heel wat gemeenschappelijk, waaronder de taal. Een aantal Vlaamse bedrijven overweegt een vestiging in Zeeland, om zo bijvoorbeeld de Nederlandse markt beter te kunnen bedienen. Fiscaal gezien kan dit een zeer interessante optie zijn. Zeeuws-Vlaanderen biedt Belgische ondernemers ook volop ruimte voor uitbreidingsmogelijkheden. De stap naar Zeeland is niet groot en kan een nieuwe Impuls geven aan de Vlaamse bedrijven en aan Zeeland zelf.

Om hen helder en persoonlijk te informeren over de mogelijkheden van Zeeland, organiseert Impuls in samenwerking met verschillende Vlaamse brancheorganisaties op 14 oktober een zogenaamde 'fact-finding trip'. Tijdens dit werkbezoek kunnen Vlaamse ondernemers hun kennis over Zeeland, de fiscale aspecten en vestigingsmogelijkheden verdiepen.

Billboard onthuld

Aan het eind van een hete middag medio juli konden automobilisten vanaf de snelweg A58 - zij het in een flits - een ietwat vreemd aandoend tafereel zien: een groepje netjes geklede mensen, lopend via een stoffig pad op weg naar een kleine witte partytent in een akker aan de snelweg...

Het betrof de onthulling van een billboard dat tot dusver was bedekt met doeken met vraagtekens.

Het bord toont luid en duidelijk een telefoonnummer

waar ondernemers informatie kunnen krijgen over Zeeuwse bedrijventerreinen en -huisvesting. In Zeeland zijn de vestigingsmogelijkheden voor bedrijven nog steeds heel gunstig. Impuls voert zowel nationaal als internationaal actief acquisitie; het bord sluit daarbij aan.

In de tent verzamelden zich onder andere Impuls medewerkers van Promotie & Acquisitie, directeur Gerbert van der Wal, Bart Groot (Raad van Commissarissen Impuls) en wethouder Jaap Sinke van de gemeente Reimerswaal. Gerbert van der Wal sprak allereerst enkele dichtelijke woorden over het verschijnsel billboard. Hij besloot zijn verhaal met een duidelijke boodschap: "Van een mooi bord alleen kun je niet eten. Wij gaan er dagelijks op uit om nieuwe bedrijvigheid naar Zeeland te halen. Daarvoor gaan we ver, bijvoorbeeld naar China. Maar ook dichtbij doen we ons werk: een nieuwe ontwikkeling in het voormalige station Kruiningen-Yerseke is één van de projecten waar we mee bezig zijn."

Wethouder Sinke vertelde vervolgens blij te zijn met Impuls: "In deze tijd is het goed dat er een club is die probeert het economisch tij te keren. De N.V. Economische Impuls Zeeland is geen papieren tijger! Het is een groep enthousiaste mensen die niet alleen een visie hebben, maar in kansen denken, onder het motto: als het niet linksom kan dan maar rechtsom!"

Vervolgens onthulden beide heren gezamenlijk het billboard door de doeken van het billboard af te trekken.

12

kort

signaleert
ontwikkelt
realiseert

Wat doet Impuls?

N.V. Economische Impuls Zeeland (Impuls) is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Zeeland. Impuls werd in 2007 door zeventien partijen, afkomstig uit bedrijfsleven en overheid, opgericht. Doel van Impuls is - de naam zegt het al - de Zeeuwse economie een impuls te geven en daardoor te versterken. Dat doet Impuls door:

- structuurversterking en ontwikkeling van de regionale economie door, met kennis en kunde, grote projecten te faciliteren;
- de ontwikkeling en uitvoering van projecten voor de Zeeuwse kenniseconomie waarbij de nadruk ligt op verhoging van het opleidingsniveau, betere uitwisseling tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en innovatie;
- economische promotie en acquisitie.

Impuls is gehuisvest bij de Kamer van Koophandel in Middelburg. Hier geeft het team concreet en enthousiast invulling aan de kerntaken, veelal op een vernieuwende en soms zelfs verrassende manier.

De medewerkers brengen mensen, organisaties en ideeën met elkaar in verbinding, waardoor er mooie, concrete initiatieven ontstaan. Ze ontwikkelen overkoepelende programma's, waar ondernemers zich bij kunnen aansluiten.

Impuls weet wie voor welke subsidie in aanmerking komt, en adviseert bij de aanvraag. Binnen Zeeland versterken wat goed is, verbanden leggen, innoveren, spijkers met koppen slaan, dat is Impuls! En uiteraard is Impuls hét aanspreekpunt voor bedrijven die zich in Zeeland willen vestigen.

Kortom, Zeeland máákt het met Impuls.

Colofon

Impuls is een uitgave van

N.V. Economische Impuls Zeeland
Buitenruststraat 225, 4337 ER Middelburg
Postbus 6004, 4330 LA Middelburg
T 0118 - 67 35 80
F 0118 - 63 70 59
E info@impulszeeland.nl
W www.impulszeeland.nl

Redactie Gerbert van der Wal, Arie van der Maas, Joke Naughton, Sophie Noens en Mathieu Pasquier

Tekst Joke Naughton - Tekstklusief

Ontwerp Sophie Noens - de Wilde Zeeuw

Foto Mark Neelemans - Input Output

Huib de Jonge - Input Output

Impuls verschijnt vier maal per jaar.